

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”

с. ЦАЛАПИЦА, общ. “РОДОПИ” ул. “Стефан Стамболов” № 34

тел: 03149/22-57, e-mail: info-1602611@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ: П/

ДИРЕКТОР: Соня Челибашка

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В ОУ “ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“ с. ЦАЛАПИЦА

ВЪВЕДЕНИЕ

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да учат в интернационална среда. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Често явление е педагогическите специалисти в българското училище да изпълняват своята мисия в групи и паралелки с деца и ученици от уязвими групи.

Това води до необходимостта от приобщаване на различните, на уязвимите, на „изключените“ от обществото. Именно образованието се явява механизмът, чрез който те ефективно могат да бъдат включени, така че да намерят работа, да преодолеят икономическите бариери, които създават бедността и нищетата, да преодолеят културните различия и конфликти и да станат равноправни участници в обществото. По отношение на приобщаването изводите, които идват от образователната практика, говорят за това, че то започва с признаването на различията между децата и учениците. Учителят е този, който трябва много добре да познава всички възможни различия, с които ще се сблъска в своята практика, за да може да ги управлява по възможно най-безболезнения и безконфликтен начин, когато работи с децата или учениците, техните родители, обществото.

ОУ “Паисий Хилендарски“ е институция която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хора с увреждания и уязвими групи. В нашето училище се създават условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за

образование и професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание, както на семейството като важен фактор за развитието на подрастващите, така и на индивидуалните особености на всяко дете. Различията между учениците в зависимост от техните интереси, познания, умения, минало, майчин език, постижения или увреждане, могат да бъдат ресурси в подкрепа на ученето.

В &1 т. 3 на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищно образование е дадено следното определение за деца и ученици от уязвими групи: „Деца и ученици в основната степен на образование, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване“. През 2023 г. ОУ „Паисий Хилендарски“ с. Цалапица е включено в списъка на училищата, утвърден от министъра на образованието и науката за разпределението на средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи. Предоставената сума за финансовата 2024 г. е в размер на 9921,00 лв.

В ОУ «Паисий Хилендарски» - с. Цалапица уязвими групи са:

1. По социален признак:

- Ученици с починали родители;
- Ученици с един починал родител;
- Ученици, отглеждани от близки роднини и настойници;
- Ученици от социално-слаби семейства;

2. По признак здравни и възрастови проблеми

- Ученици с хронични заболявания;
- Ученици с проблемен пуберитет;

3. По етнически признак

- Ученици от ромска и турска етническа общност, които не владеят българския език на ниво, достатъчно, за да се справят с учебните си задачи;

4. Психологически фактори

- Ученици в риск от насилие или тормоз.
- Ученици със специални образователни потребности.

Уязвимите групи ученици имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението ни към тях е основано на признаване на тяхната равнопоставеност и равни възможности. За нас те са важна и пълноценна част от училищното общество и затова работим за тяхната социална интеграция и социално включване.

Ние възприемаме уязвимите групи от ученици като хора със способности и потенциал, а не като хора единствено с проблеми и ограничения.

Равните възможности означават да се отстранят всички социални бариери – физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие на учениците от уязвимите групи в училищния живот. Това, което училището може да направи за гарантирането на техните права е осигуряването на достъп до образователни услуги, които са достъпни и за всички останали граждани, както и да провежда социална политика и политика на приобщаване.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ:

Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето.

Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Според Алианса за приобщаващо образование има девет водещи принципа на приобщаващото образование и те са:

- Човек е ценен независимо от неговите способности или от неговите постижения.
- Всяко човешко същество е способно да чувства и да мисли.
- Всяко човешко същество има правото да общува и да бъде чуто.
- Хората се нуждаят един от друг.
- Истинското образование може да се случи единствено чрез истински взаимоотношения.
- Всички хора се нуждаят от подкрепа и приятелско отношение от хора на своята възраст.
- Прогрес в ученето се постига чрез надграждане на това, което човек може да прави, а не на това, което не може.
- Различията внасят здравина в отношенията в обществото.
- Сътрудничеството е за предпочитане пред конкуренцията.

ЦЕЛТА НА ТАЗИ УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА Е:

Да се набележат и изпълнят политики и мерки за предоставяне на равни възможности за образование и обучение и за приобщаване на учениците от уязвимите групи в ОУ “Паисий Хилендарски“ с. Цалапица.

ПОДЦЕЛИ:

1. Да се реализира социална училищна политика за преодоляване на негативните социални фактори от живота на учениците от уязвимите групи.
2. Да се изгради позитивна учебна и възпитателна среда, в която се осъществява пълноценна интеграция на учениците от различни етноси в класовете;
3. Да се извършва превенция на насилието и тормоза.
4. Да се реализира здравно образование на подрастващите за по-лесно преодоляване на здравни и възрастови проблеми.
5. Да се активизира дейността на класните ръководители, възпитатели и педагогическия колектив, относно преодоляване на образователните трудности и наличие на конфликтни отношения със съученици или учители.
6. Да се създаде добра връзка между всички заинтересовани страни – административно ръководство на училището/учител/възпитател/родител/ученик/социални партньори/НПО и др. за преодоляване на проблемите на уязвимите групи ученици.

МЕРКИ ЗА РЕЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

№	Дейност	Срок	Отговорник
1.	Прием на ученици независимо от социален и етнически статус и оформяне на паралелките без дискриминация по пол, раса, социален статус и етническа принадлежност.	Май-септември	Директор, Комисия по приема
2.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща и допълнителна подкрепа.	В началото на всеки учебен срок и в края на учебната година	Класен ръководител, учители, координатор по приобщаващото образование, ЕПЛР
3.	Определяне на координатор за подкрепа за личностно развитие	До 01.10	Директор
4.	Популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в мерки за преодоляване на проблемите на уязвимите групи	Минимум два пъти годишно – през октомври и март	Класни ръководители, възпитатели
5.	Функциониране на обществен съвет за включване в осъществяването на граждански контрол в управлението на образователната институция	Съгласно Глава трета от Правилник за създаването, устройството и дейността на обществените съвети към детските градини и училищата	АР, областен управител, РУО
5.	Семинари, кръгли маси, дискусии за повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и училищното ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на училището	Минимум 4 пъти годишно по график на Обществения съвет и по време на общоучилищни и индивидуални родителски срещи	Обществен съвет, МО на класните ръководители и възпитателите
6.	Здравни беседи, психологическа подкрепа на подрастващите за по-лесно преодоляване на здравни и възрастови проблеми	Съгласно план на класния ръководител и възпитателя	Класен ръководител, възпитател, медицинско лице към училището
7.	Спазване на училищните политики за ненасилие и изграждане на позитивна училищна общност	През цялата учебна година	Училищен координационен съвет за справяне с училищния тормоз, ученици, педагогически

			специалисти и непедагогически персонал
8.	Осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала и материали	В началото на учебната година и при идентифицирана нужда	Комисия по раздаване на учебниците
9.	Развиване на индивидуалното и груповото наставничество за оказване на помощ на ученици, родители и педагогически специалисти с цел преодоляване на трудности в образователен, социален или личен план	През цялата учебна година	Учители, възпитатели, ученически съвет
10.	Дейности на училищната общност, свързани с четивна грамотност и библиотечно-информационно обслужване;	01.11 и 23.04 /Ден на народните будители и Денят на книгата/	учители БЕЛ
11.	Осигуряване на ефективна комуникация за навременното идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми	През цялата учебна година	учители, възпитатели, родители, ученици, обществен съвет
12.	Запознаване с празниците на различните етноси – организиране на празненства	По календарния план за ЧК и като общоучилищни мероприятия по повод празниците: Байрям, Банго Васил, Коледа и др.	Класни ръководители, учители по БЕЛ и История и цивилизация
13.	Работа по развитие на класа като екип Сътрудничество с ОБКБППМН при Община „Родопи“	В час на класа и провеждане на спортни и др. мероприятия	Класни ръководители
14.	Участие на ученици в общоучилищни празненства, конкурси, състезания, занимания по интереси, проекти, национални програми и др. мероприятия – без ограничение на техния социален статус и етническа принадлежност	По време на цялата учебна година	Отговорниците за конкретното мероприятие
15.	Подпомагане на социално-слаби ученици от БЧК	По график на БЧК	Класни ръководители
16.	Прилагане на ефективни техники и стратегии за работа в мултикултурна среда	постоянен	педагогически специалисти

17.	Организиране и функциониране на “Училище за родители“	Октомври – юни	Директор, екип учители
18.	Назначаване на образователен медиатор по трудов договор от средствата за работа с уязвими групи в бюджета на училището	Преди началото на учебната година	директор

Контролът по изпълнение на училищната програма се осъществява от директора. Настоящата програма е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование, приета е с Решение на Педагогическия съвет – Протокол № 2 от 16.10.2024 г. и е утвърдена със заповед на директора.